

Музичка І.М., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Рудковська О., фахівець,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ ПЕРЕГОВОРІВ ПРО ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄВРОСОЮЗУ

Україна робить впевнені кроки на шляху до членства в Європейському Союзі (ЄС). В ЄС офіційно розпочатий скринінг українського законодавства, що включає в себе перевірку національного законодавства на відповідність актуальному праву ЄС для виявлення невідповідностей та прогалин, які необхідно усунути для підготовки України до переговорів про вступ до Євросоюзу. Активізувалась підготовка переговорної бази, дорожньої карти функціонування демократичних інститутів, дорожньої карти виконання реформ у сферах "Судова влада та основоположні права", "Справедливість, свобода та безпека", підготовлено план дій для реформи державного управління. Все це покладено в основу переговорного процесу.

Водночас у ході підготовки до офіційного скринінгу українською стороною були розроблені проекти нормативно-правових актів, що мають бути прийняті в рамках переговорного процесу та ухвалені відповідні законопроекти для їх імплементації у Верховній Раді України. На думку керівництва ЄС наша країна виконала понад 90% реформ у рамках семи рекомендацій, зокрема, щодо реформи Конституційного Суду, продовження судової реформи, антикорупційних заходів та боротьби з відмиванням коштів, втілення антиолігархічного закону, узгодження аудіовізуального законодавства з європейським та зміну законодавства про нацменшини.

Відповідно до європейських стандартів Україна взяла на себе зобов'язання не лише адаптувати своє законодавство, а й забезпечувати ефективний захист прав та свобод громадян. Щодо практики захисту прав людини в контексті євроінтеграції, то це не лише технічні аспекти адаптації законодавства, але й визначення нових стандартів, які відповідають високим етичним та гуманітарним цінностям. І тут особлива увага має бути приділена вдосконаленню системи захисту прав людини в контексті європейських норм та цінностей. Найважливішим сьогодні у цей важкий для нашої країни період є створення умов для здійснення цих прав. Взявши на себе обов'язок по захисту прав людини і громадянина, держава зобов'язала себе створити конкретні установи для цього захисту, серед яких: суди усіх інстанцій, прокуратура, інститут Уповноваженого

Верховної Ради з прав людини тощо. Кожна людина повинна знати і мати можливість вільно обирати спосіб захисту своїх порушених прав. Крім того ми маємо бути впевненими і в тому, що держава гарантує нам рівні можливості незалежно від віри, раси, місця проживання, віку і статі, скористатися таким захистом. Права людини гарантовано мають бути забезпечені публічною владою з метою їх реалізації громадянами [1].

У процесі євроінтеграції України першочергово варто звернути увагу на: адаптацію національного законодавства до міжнародних стандартів, зокрема до норм Європейської конвенції про права людини (ЄКПЛ). Цей процес здійснюється через прийняття нових законів та внесення змін до існуючого законодавства.

Наступний важливий крок – підвищення ефективності судового механізму захисту прав людини в Україні, здійснення справедливого правосуддя, що є однією з ключових передумов для відповідності європейським стандартам, особливо в контексті судового захисту прав громадян. Європейська інтеграція передбачає підвищення рівня кваліфікації та професіоналізму національних суддів для забезпечення ефективного захисту прав громадян на внутрішньому рівні. Судові рішення, які приймаються на національному та міжнародному рівнях, визначають рівень захисту прав людини в Україні. Їхні наслідки та вплив формують правовий прецедент, що може послугувати основою для подальших змін у законодавстві та практиці. Однак існують виклики для судового захисту, такі як перевантаженість судової системи та можливість політичного впливу на судовий процес. Подолання цих викликів вимагає системних реформ та зміцнення незалежності судів [2, с. 82].

У контексті євроінтеграції, особлива увага приділяється захисту прав меншин та запобіганню дискримінації. Цей пункт розглядає механізми, що забезпечують дотримання прав меншин, а також заходи з недопущення дискримінації на національному та міжнародному рівнях. Україна прийняла ряд законів, що забезпечують права меншин та запобігають дискримінації. Серед них - Закон "Про національні меншини (спільноти) в Україні", який визначає правовий статус та гарантії для національних меншин. Крім того, Україна є учасницею ряду міжнародних конвенцій, що зобов'язують до захисту прав людини, включаючи права меншин [3].

Гарантії прав людини також охоплюють свободу слова та доступ до інформації. Забезпечення свободи засобів масової інформації (ЗМІ) та інтернет-свободи в Україні, стає важливим аспектом, сприяючи вільному обміну ідеями та розгортанню громадянського суспільства. Свобода ЗМІ та Інтернет-свобода є важливими аспектами гарантій прав людини в контексті євроінтеграції. Забезпечення цих свобод допомагає створити відкрите та прозоре суспільство, сприяє свободі слова, обміну інформацією та розкриттю можливих порушень прав людини. Для

забезпечення безпеки журналістів та активістів ЗМІ Україна вживає заходів для запобігання тискам, переслідуванням та іншим формам атак на представників ЗМІ. Важливою є роль правоохоронних органів у реагуванні на порушення прав журналістів та забезпеченні їхньої безпеки. Прозорість та відкритість ЗМІ грають ключову роль у формуванні довіри суспільства. Україна вдосконалює механізми доступу до публічної інформації, сприяючи роботі журналістів та громадських організацій. Важливу роль у цьому відіграє удосконалене відповідно до європейських стандартів законодавство [4].

Узагальнюючи, процес євроінтеграції визначає новий етап розвитку правової системи України, забезпечуючи більш високий стандарт захисту прав людини. Проте, важливо продовжувати реформи та вдосконалювати механізми захисту, спрямовані на підтримку принципів, які лежать в основі європейської правової системи.

Література

1. Костюк Н.П. Проблеми реалізації прав людини в умовах воєнного стану і відповідність їх до законодавства ЄС. Том 1 (2022): Нове українське право. Спецвипуск. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.6.1.28>

2. Череватюк В.Б. Верховенство права як метод захисту прав людини. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2023. № 2(67). С. 79-86. DOI: 10.18372/2307-9061.67.17846 (дата звернення: 19.01.2024).

3. Про національні меншини (спільноти) України: Закон України від 13.12.2022 № 2827-IX. Редакція від 10.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text> (дата звернення: 23.01.2024).

4. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 24.01.2024).

УДК 342.9(043.2)

Мушенко В.В., д.ю.н., професор,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна

ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПУБЛІЧНУ ПОСАДУ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Вступ. Захист існуючих суспільно-правових цінностей є важливим напрямом діяльності влади в Україні у контексті реалізації стратегії євроінтеграції та спільного подолання ворожої агресії. Як вид адміністративного стягнення за корупційні правопорушення, позбавлення спеціального права виборної посадової особи, реалізується у